

דיפלומטיית ספורט בזירה גלובלית משתנה

138-1-0425

אוניברסיטת בן גוריון

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל

ימי שלישי, 13:45-12:15, סמסטר א', תשפ"ו

ד"ר איתמר דובינסקי, itamardu@bgu.ac.il

בקורס זה נלמד על הדרכים שבהן פרטים וקהילות חותמים את הפופולאריות העולמית של ספורט לצורך קידום מטרות פוליטיות. נעשה זאת תוך הסתכלות היסטורית ועכשוויות על השימושים של ממלכות, אימפריות, מדינות, ארגונים ותאגידים בספורט לצורך השגת אינטרסים לאומיים ובינלאומיים. במקביל, נבחן את התוצאות וההשלכות של השימושים הללו על הקשרים פוליטיים וחברתיים. חלקו הראשון של הקורס יעסוק בקשרים היסטוריים בין ספורט ופוליטיקה במהלך התקופה הקלאסית, ימי הביניים ולאורך מסעות ההתפשטות האימפריאליים לאמריקה הלטינית, אסיה, המזרח התיכון ואפריקה. משם, נעבור למושבות עצמן, שם נחזה באימוץ ענפי הספורט על ידי אוכלוסיות מקומיות למטרותיהן שלהן, מטרות אשר לא פעם סתרו את המטרות של האימפריות ואשר תרמו למאבקים האנטי-קולוניאליים ולגיבוש זהויות לאומיות. חלקו השני של הקורס יעסוק בהיסטוריה עכשווית ובאירועים אקטואליים, תוך התבוננות בכוח המאחד והמפצל של ספורט סביב אירוח תחרויות בינלאומיות, גזענות, אפליה מגדרית, השכנת שלום ומאבקים בין מעצמות אזוריות ועולמיות. הקורס יעשה זאת מבעד לתיאוריות של פיתוח, הגירה, סוציולוגיה ויחסים בינלאומיים.

משקל בציון הסופי

נוכחות והשתתפות בכיתה - 10 % – נוכחות חובה. היעדרות מעל למכסה המותרת משמעה ציון נכשל בקורס. השתתפות פעילה בכיתה על בסיס חומרי הלימוד.

פורום אקטואליה – 20% - פרסום ארבע הודעות בפורום הקורס: שתי הודעות אקטואליות ושתי תגובות. שתי ההודעות יתמקדו בידיעות אקטואליות לבחירת הסטודנט ויסבירו כיצד הידיעות מרחיבות על חומר הלימוד השבועי, תוך התייחסות וציטוט מתוך חומר הלימוד. שתי התגובות יתייחסו להודעות של סטודנטים מהכיתה תוך הרחבה עליהן. כל הודעה תהיה באורך של פסקה.

עבודות - 70 % - שתי מטלות (30 נקודות כל אחת) להגשה באמצע ובסוף הסמסטר. כל מטלה באורך 1,500 מילה. המטלה תתבסס על חומרי הקריאה בסילבוס.

סה"כ - 100%.

ציון עובר – 56.

*למשרתי.ות מילואים – הערכה חלופית תתאפשר על ידי הגשת שתי המטלות (80%) והידיעות בפורום (20%) לאחר סיום המילואים.

חומרי קריאה: *ייתכנו שינויים*

שיעור 1 (28.10): היכרות עם הקורס ועם מקורות הדיפלומטיה

- הרולד ניקולסון. 1966. "פרק ראשון: מקורותיה של הדיפלומטיה המאורגנת". בספרו *דיפלומטיה*. מסדה: גבעתיים-רמת-גן. עמ' 10-27.

שיעור 2 (4.11): דיפלומטיה ישנה לעומת דיפלומטיה חדשה

- הנרי קיסינג'ר, 2007. "פרק ט': פניה החדשות של הדיפלומטיה: וילסון וחוזה ורסאי". בספרו *דיפלומטיה*. תרגום דוד בן-נחום. שלם: ירושלים. עמ' 202-230.

שיעור 3 (11.11): הקשת הרחבה של הדיפלומטיה הגלובלית

- נחמן שי, 2016. "פרק 1: אובמה מלמד אותנו דיפלומטיה ציבורית", "פרק 2: חוכמה ושלושת האדנים". בספרו *חץ ברשת: ישראל במאבק על דעת הקהל העולמית*. מודן: מושב בן שמן. עמ' 23-9.

שיעור 4 (18.11): דיפלומטיית ספורט בשירות האימפריה

- Peter Alegi, 2010. "The White Man's Burden", in *African soccer landscapes: How a continent changed the world's game*. Ohio University Press. Pp. 1-13.

שיעור 5 (25.11): דיפלומטיית ספורט אנטי-קולוניאלית

- Peter Alegi, 2010. "The Africanization of Football, 1920s–1940s" & "Making nations in late colonial Africa, 1940s–1964" in *African soccer landscapes: How a continent changed the world's game*. Ohio University Press. Pp. 1-13, pp. 36-53.

שיעור 6 (2.12): דיפלומטיית ספורט ובניין אומה

- חיים קאופמן, 2013. "המכביות וחשיבותן: עבר מול הווה", *זמנים: רבעון להיסטוריה*, 121, עמ' 99-90.

שיעור 7 (9.12): דיפלומטיית ספורט בשירות האידיאולוגיה המשטרית

- פטרה טרהובן, 2017. "שכרון כדורגל ופאשיזם: אליפות העולם באיטליה 1934", בתוך: משה צימרמן [עורך], *דת השרירים*. ירושלים: כרמל, עמ' 39-70.
- משה צימרמן, 2017. "הספורט בשרות הרייך השלישי", בתוך: משה צימרמן [עורך], *דת השרירים*. ירושלים: כרמל, עמ' 71-94.

- יונית חוקי-מנשה, 2013. "זהות לאומית וגיוס פוליטי באמצעות כדורגל: ספרד בימי פרנקו", *זמנים*, 121, עמ' 67-58.

- רענן ריין, 1998. "'הספורטאי הראשון': פוליטיקה וספורט בארגנטינה הפרוניסטית", *זמנים*, 63, עמ' 103-92.

שיעור 8 (16.12): דיפלומטיית ספורט ומיתוג לאומי

- אודי כרמי, 2013. "המשחקים האולימפיים במינכן ועיצוב תדמיתה החדשה של גרמניה", *בתנועה: כתב-עת למדעי החינוך הגופני והספורט*, 3, עמ' 323-308.

שיעור 9 (23.12): דיפלומטיית ספורט כגשר בין תרבויות

- איתמר דובינסקי, 2021. "אין מתנות חינם: דיפלומטיית האצטדיונים הסינית באפריקה". בתוך: שרון בר-דוד ואורנית אבירד [עורכות], *מפגש הענקים מגמות ביחסי סין-אפריקה*. פרדס. עמ' 258-233.

- Amanda Shuman, 2018. "Friendship is solidarity: The Chinese ping-pong team visits Africa in 1962". In Simon J. Rofe (Ed.), *Sport and diplomacy: Games within games*. Manchester, UK: Manchester University Press. pp. 110–129.

שיעור 10 (30.12): דיפלומטיית ספורט כאמצעי לחץ

- David R. Black, 1999. "'Not Cricket': The Effects and Effectiveness of the Sport Boycott." In Neta C. Crawford and Audie Klotz [eds.], *How Sanctions Work: Lessons from South Africa*. London: Palgrave Macmillan UK. Pp. 213-231.
- איתמר דובינסקי, 2023. "משחקים עם החרם: חשיבותה הספורטיבית של דרום אפריקה לישראל בתקופת האפרטהייד". בתוך: לין שלר ואיתמר דובינסקי [עורכים], *לבטים פוסטקולוניאליים: עיונים בתולדות יחסי ישראל ומדינות אפריקה*. פרדס. עמ' 264-238.

שיעור 11 (6.1): דיפלומטיית ספורט לצרכי פיוס ושלום

- אוריאל זימרי וריצ'רד פולידורו, 2002. "השלום האולימפי: עובדה או אגדה?", *בתנועה: כתב-עת למדעי החינוך הגופני והספורט*, 4, עמ' 301-280.

- Kristine Höglund and Ralph Sundberg, 2008. "Reconciliation through sports? The case of South Africa." *Third world quarterly* 29.4: 805-818.

שיעור 12 (13.1): ספורטאים\ות-דיפלומטים\ות

- אורי לוי, 2019. "פרק 9: הפילים של דרוגבה". שער. 15 דקות.

[/https://www.kan.org.il/content/kan/podcasts/p-8143/35819](https://www.kan.org.il/content/kan/podcasts/p-8143/35819)

- Antoaneta M. Vanc, 2014. "The counter-intuitive value of celebrity athletes as antidiplomats in public diplomacy: Ilie Nastase from Romania and the world of tennis." *Sport in Society* 17.9: 1187-1203.

שיעור 13 (20.1): ספורטס-וואשינג

- Jonathan Grix, Adam Dinsmore, and Paul Michael Brannagan. 2023. "Unpacking the politics of 'sportswashing': It takes two to tango." *Politics*: 1-22.

Sports Diplomacy in a Changing Global Arena

In this course, we will learn about the ways in which individuals and communities have harnessed the global popularity of sports to promote political goals. We will do so through a historical and contemporary observation of the usages of kingdoms, empires, nations, organizations, and enterprises to gain national and international interests. Simultaneously, we will examine the results and consequences of these usages in political and social contexts. The first part of the course will deal with historical ties between sports and politics during the Classical antiquity, the Middle Ages, and throughout the imperial expansions to Latin America, Asia, the Middle East, and Africa. From there, we will move to the colonies, where we will witness the harnessing of sports by local populations according to their own sets of goals, which, not once, contradicted the Empires' goals, and which contributed to the anti-colonial struggles and the forging of national identities. The second part of the course will deal with contemporary history and modern-day events while observing the unifying and divisive power of sports concerning the hosting of international events, racism, gender discrimination, reconciliation, and struggles between global and regional powers. The course will do so through the prism of development, migration, sociology, and international relations theories.